

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Maria Małek - Bujak
Sędziowie	SSO del. Maria Pierzycka - Pająk SSA Jolanta Ansion (spr.)
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2016 r. w Katowicach

sprawy z odwołania Zakładu (...) Sp. z o.o.

w G. (Zakład (...) Sp. z o.o. w G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanych: M. M. (1) (M. M. (1)),

A. M. (1) (A. M. (1)), (...) Sp.J. w D.

o ustalenie płatnika składek i podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu (...) Sp. z o.o. w G.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 25 marca 2015 r. sygn. akt VIII U 636/14

1. oddala apelację,

2. zasądza od Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/SSO del. M.Pierzycka-Pająk /-/SSA M.Małek-Bujak /-/SSA J.Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lutego 2014r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla Zakładu (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w G. za zainteresowanego M. M. (1), będącego pracownikiem odwołującego, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od maja 2010r. do grudnia 2010r. w związku z wykonywaniem pracy na rzecz własnego pracodawcy Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. na podstawie umowy cywilnoprawnej - umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka Jawna.

Decyzją z tego samego dnia, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla Zakładu (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. za zainteresowaną A. M. (2), będącą pracownikiem odwołującego, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za miesiące lipiec 2010r. i od września 2010r. do listopada 2010r. w związku z wykonywaniem pracy na rzecz własnego pracodawcy Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. na podstawie umowy cywilnoprawnej - umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka Jawna.

Kolejną decyzją z tej samej daty, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił dla Zakładu (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w G. za zainteresowanego A. M. (1), będącego pracownikiem odwołującego, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od czerwca 2010r. do grudnia 2010r. w związku z wykonywaniem pracy na rzecz własnego pracodawcy Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. na podstawie umowy cywilnoprawnej - umowy zlecenia zawartej z (...) Spółka Jawna.

W uzasadnieniach wyżej wymienionych decyzji organ rentowy podniósł, że zostały one wydane po przeprowadzonej kontroli u odwołującego, jako płatnika składek, w wyniku której ustalono niewłaściwy sposób rozliczania się z organem rentowym z należnych składek za zatrudnionych pracowników.

W odwołaniach od w/w decyzji Zakład (...) Sp. z o.o. w G. domagał się ich zmiany i wyłączenia z podstawy wymiaru składek przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu umowy zlecenia. W uzasadnieniu zakwestionował prawidłowość przeprowadzonego przez ZUS postępowania kontrolnego oraz postępowania w zakresie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek z urzędu. Nadto, zakwestionował prawidłowość zastosowania przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 121).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w odpowiedziach na odwołania wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swe dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo podniósł, że w rozumieniu art. 8 ust. 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pracownicy, którzy poza zatrudnieniem na podstawie umowy o pracę u swojego pracodawcy zawierają umowy cywilnoprawne (np. umowy zlecenia) z podmiotami trzecimi, ale w ramach których praca wykonywana jest na rzecz pracodawcy przez tego pracownika, są na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych traktowani jako pracownicy w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji, należy odprowadzać od takiej umowy cywilnoprawnej składki na ubezpieczenia społeczne. Płatnikiem tych składek jest pracodawca, z którym pracownik ma zawartą umowę o pracę. Taka sytuacja wystąpiła w niniejszej sprawie. Zainteresowani w ramach umów zlecenia wykonywali na rzecz pracodawcy, tj. Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., z którym pozostawali w stosunku pracy, mimo, iż umowy zlecenia zostały zawarte z podmiotem trzecim (...) Sp. J., a nie z pracodawcą, na rzecz którego nastąpiło faktyczne świadczenie pracy, co zostało ustalone w trakcie kontroli przeprowadzonej przez inspektorów kontroli ZUS.

Zarządzeniami z dnia 11 września 2014r. Sąd I instancji połączył sprawy wszczęte w wyniku złożenia odwołań od wszystkich wskazanych powyżej decyzji

do wspólnego rozpoznania i wyrokowania pod sygn. akt VIII U 636/14.

Zainteresowani: A. M. (2) i M. M. (1) poparli stanowisko odwołującej, z kolei zainteresowani: A. M. (1) i (...) Sp. J. nie zajęli stanowiska w sprawie.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 marca 2015r., sygn. akt VIII U 636/14, Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołania oraz zasądził od Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 1.860 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że odwołujący Zakład (...) Sp. z o.o. w G. w dniu 24 października 2013r. zmienił nazwę na Zakład (...) Sp. z o.o. w G., co wynika z Krajowego Rejestru Sądowego, Nr (...).

Odwołujący i (...) Sp. J. zawarli w dniu 31 października 2005r. umowę o świadczenie usług, której przedmiotem było: wykonywanie usług przemysłowych według wykazu, jak w załączniku nr 3 do umowy, prace porządkowe w obiektach administracyjnych, łaźniach, umywalniach, szatniach, ubikacjach, głównych ciągach komunikacyjnych w halach produkcyjnych, określone w załączniku nr 1 do umowy. Zgodnie z załącznikiem nr 3, usługi przemysłowe obejmowały prace spawalnicze, obróbkę mechaniczną, prace ślusarskie, obróbkę tokarską, prace montażowe, naprawcze, obróbkę cieplno-mechaniczną, prace transportowe, prace robotników magazynowych, suwnicowych i podsuwnicowych. Natomiast załącznik

nr 1 zawiera wykaz prac porządkowych oraz czas i częstotliwość ich wykonywania. Za usługi, o których mowa w § 1 pkt 1 zleceniobiorca otrzyma umowne wynagrodzenie według stawki godzinowej, zgodnie z załącznikiem nr 3 do umowy. Za prace wymienione w § 1 pkt 2 - według kwoty ryczałtowej. Prace będące przedmiotem umowy miały być wykonywane w obiekcie zleceniodawcy

przy wykorzystaniu pomieszczeń socjalnych należących do zleceniodawcy. Nadto dozór techniczny Zakładu (...) Sp. z o.o. zobowiązany był do nadzorowania i odbioru technicznego oraz potwierdzenia wykonywanych prac. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i mogła zostać rozwiązana

z trzymiesięcznym terminem wypowiedzenia. Nadto, wcześniejsze rozwiązanie umowy mogło nastąpić w przypadku rażącego łamania jej zasad przez jedną ze stron lub w przypadku porozumienia stron. Do umowy zawarto 31 aneksów dotyczących stawek godzinowych za usługi przemysłowe.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, (...) Sp. J. w D., w ramach prowadzonej działalności, zawarła umowy zlecenia z zainteresowanymi m.in. na wykonywanie usług produkcyjnych. Umowy były zawierane na okres jednego miesiąca. Zainteresowani w spornych okresach pozostawali w stosunkach pracy

z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G.. W ramach zawartych umów zlecenia, zainteresowani wykonywali te same czynności, co w ramach zawartych umów o pracę z (...) Sp. z o.o. w G.. Prace świadczyli na swoich stanowiskach pracy. Praca wykonywana przez zainteresowanych na podstawie umów zlecenia była świadczona na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o. w G. i przy użyciu narzędzi należących

do tego zakładu. Była to dodatkowa praca wykonywana przez zainteresowanych

po godzinach pracy wynikających z ich umów o pracę, bądź przed pracą wykonywaną w ramach umowy o pracę. Zapotrzebowanie na dodatkową pracę ustalane było

na bieżąco przez mistrzów i kierowników odwołującego. Spółka (...) zapewniała nadzór techniczny, kierownictwo nad zleceniobiorcami, jak również zapewniała odpowiednie stanowiska pracy i wszelkie narzędzia do wykonywania pracy. Rozliczeń dokonywano po zakończonym miesiącu pracy. U odwołującego funkcjonowały dwa czytniki, przy pomocy których rejestrowany był czas pracy zainteresowanych: jeden dotyczył pracy w ramach stosunku pracy, a drugi pracy dla „innej firmy” (w tym przypadku dla firmy (...)). W oparciu o te dane, pracownice biura ruchu zakładu (...), obliczały przepracowane przez zainteresowanych godziny

oraz wysokość wynagrodzenia i przekazywały dane do spółki (...). Na tej podstawie wystawiano fakturę na Zakład (...) Sp. z o.o. w G.. Faktura była powiększona o marżę spółki (...). Następnie przedstawiciel firmy (...) przyjeżdżał do biura ruchu odwołującego, przywoził umowy zlecenia, rachunki oraz gotówkę na wypłaty wynagrodzeń dla tych

zainteresowanych, którzy nie posiadali rachunku bankowego. Pracownicy biura ruchu odwołującego przedkładali zainteresowanym dokumenty do podpisu i wypłacali wynagrodzenie. Zainteresowanym posiadającym rachunki bankowe wynagrodzenia przelewała firma (...).

Zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego, w okresie od 25 czerwca 2013r.

do 26 sierpnia 2013r. organ rentowy przeprowadził kontrolę u zainteresowanego (...). Przedmiotem kontroli było ustalenie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek i wpłat, do pobierania których zobowiązany jest wyżej wymieniony organ rentowy, zgłaszania do ubezpieczeń społecznych

i do ubezpieczenia zdrowotnego, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu, prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne

i rentowe oraz wystawianie zaświadczeń. Kontrola ta była przeprowadzona przez kontrolera ZUS w osobie M. P., która w trakcie prowadzonych przez siebie czynności kontrolnych stwierdziła, że w siedzibie firmy przechowywane są oryginały wszystkich umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych pracowników odwołującego z zainteresowanym (...), przy czym, ze względu na ich znaczną ilość, do materiałów pokontrolnych dołączyła jedynie ograniczoną ich ilość, tj. 15%. W trakcie kontroli stwierdziła również, że pracownicy odwołującego, którzy równocześnie świadczyli pracę w oparciu o umowy zlecenia zawarte

z zainteresowanym (...), mieli z tytułu wykonywania tych umów odprowadzane składki wyłącznie na ubezpieczenie zdrowotne. Dalej ustaliła, że osoby które miały wykonywać umowy zlecenia, faktycznie miały świadczyć swoją pracę w obiektach (...) i pod jego nadzorem. Tym samym, osoby te,

po zakończeniu pracy w ramach stosunku pracy z odwołującym, a przed podjęciem czynności związanych z wykonywaniem umowy zlecenia zawartej z zainteresowanym (...), nie mogły opuścić miejsca pracy, bo doszłoby do zaprzeczenia warunku postawionego w kontrakcie. Uznała zatem, że umowy zlecenia były w rzeczywistości wykonywane na rzecz własnego pracodawcy, czyli (...).

W następstwie przeprowadzonego postępowania, organ rentowy wydał skarżone decyzje ustalające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

i zdrowotne. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowiła sumę wynagrodzenia wynikającego z umów o pracę zawartych przez zainteresowanych

z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G., które zostało podane przez płatnika składek do ZUS, jako „podstawa emerytalna” i z umów zlecenia zawartych przez zainteresowanych z (...) Sp. J. w D.,

w ramach których zainteresowani wykonywali pracę na rzecz swojego pracodawcy,

tj. Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., z którym pozostają w stosunku pracy. Natomiast podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne została pomniejszona o 13,71 %, tj. w części składek finansowanych przez ubezpieczonego.

Strony nie kwestionowały ani okresów, ani wyliczeń dotyczących wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

Ostatecznie stan faktyczny nie był kwestionowany przez strony, spór dotyczył jedynie oceny prawnej łączącej odwołującego i zainteresowanych umów cywilnoprawnych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd I instancji wskazał, że organ rentowy

ma uprawnienia do badania ważności umów cywilnoprawnych. Zgodnie bowiem

z art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych

(t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 121) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. Po myśli natomiast art. 83 ustawy, ZUS wydaje decyzje

w zakresie indywidualnych spraw, w szczególności dotyczących ustalania wymiaru składek. Organ rentowy posiada więc kompetencję do badania charakteru i do oceny prawnej umów, stanowiących tytuł do zgłaszania do ubezpieczeń społecznych,
w tym badania prawidłowości ustalania wymiaru składek i może wydawać decyzje
w tym przedmiocie.

W okresie objętym skarżonymi decyzjami zainteresowany (...) Sp. J. w D. zawarł z zainteresowanymi: A. M. (1), A. M. (2) i M. M. (1) umowy zlecenia. Nadto, zainteresowani pozostawali w stosunku pracy z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G. i wykonywali na rzecz tej spółki pracę w ramach umowy zlecenia z (...) Sp. J.

Powołując treść regulacji art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 8 ust. 1 i 2 a, art. 13 ust. 1, art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1, art. 18 ust. 1 a,
art. 48 b ust. 1, art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r.
o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
Sąd Okręgowy stwierdził, że istota sporu sprowadza się do oceny prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne dla pracowników w rozumieniu cyt. przepisów.

Sąd I instancji zaznaczył, że postępowanie przed sądem w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem kontrolnym, mającym na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji organu rentowego. Zakres rozpoznania sprawy jest wyznaczony zakresem przedmiotowym i podmiotowym zaskarżonej decyzji. Przedmiotem rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie była decyzja deklaratoryjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, która określiła wymiar składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

W ocenie Sądu Okręgowego, czynnikiem decydującym o tym, na rzecz jakiego podmiotu praca była de facto wykonywana, jest finalny efekt tej pracy, a ściślej rzecz ujmując, należy w takiej sytuacji badać, który podmiot osiąga w ostatecznym rozrachunku korzyść z wykonania umowy. Z treści umów zlecenia zawartych między zainteresowaną (...) Sp. J. w D., a zainteresowanymi: A. M. (1), A. M. (2) i M. M. (1) wynika konkluzja,
że praca świadczona przez zainteresowanych na podstawie tych umów zlecenia wykonywana była na rzecz Zakładu (...) Sp. z o.o.
w G., tj. podmiotu, z którym łączyły je umowy o pracę, a jedynie
za pośrednictwem zainteresowanej (...) Sp. J. w D..

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r., sygn. akt
II UZP 6/09 pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2007r. Nr 4, poz. 74 ze zm.) (OSNP 2010/3-4/46, Prok.i Pr.-wkl. 2010/11/44, Biul. SN 2009/9/22, M.P.Pr. 2010/3/158-160, lex nr 514221).

Dokonując wykładni art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r.
o systemie ubezpieczeń społecznych, Sąd I instancji wskazał, że przepis ten rozszerza pojęcie pracownika dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy. Rozszerzenie to dotyczy dwóch sytuacji. Pierwszą jest wykonywanie pracy
na podstawie jednej z wymienionych umów prawa cywilnego przez osobę, która umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy. Drugą jest wykonywanie pracy na podstawie jednej z tych umów przez osobę, która umowę taką zawarła z osobą trzecią, jednakże w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką decydującą o uznaniu takiej osoby
za pracownika w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest to,

że - będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą - jednocześnie świadczy na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej, zawartej z nim lub inną osobą. W konsekwencji, nawet, gdy osoba ta (pracownik) zawarła umowę zlecenia z osobą trzecią, to pracę w jej ramach wykonuje faktycznie dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Można też wskazać, że art. 8 ust. 2a dotyczy z reguły takiej pracy wykonywanej na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz pracodawcy, która mogłaby być świadczona przez jej wykonawcę w ramach stosunku pracy z tym pracodawcą, z tym, że musiałby on wówczas przestrzegać przepisów o godzinach nadliczbowych, powierzeniu pracownikowi do wykonywania pracy innej, niż umówiona (art. 42 § 4 k.p.) i innych ograniczeń i obciążeń wynikających z przepisów prawa pracy.

Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust. 2a za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym tak, jak pracownika (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W związku z tym, osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia do wymienionych ubezpieczeń społecznych. Obowiązek ten obciąża płatnika składek (art. 36 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jest on także zobowiązany obliczać, rozliczać i przekazywać składki co miesiąc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (art. 17 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Ponadto, płatnicy składek w stosunku do pracownika obliczają części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonych i po potrąceniu ich ze środków ubezpieczonych, przekazują do Zakładu (art. 17 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

W ocenie Sądu Okręgowego, mając na uwadze, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a art. 8 ust. 2a rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy, naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności, należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika tego właśnie pracodawcy. Za taką wykładnią przemawia także art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie "uwzględnia się" w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pracodawca, ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien więc zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej z wynagrodzeniem ze stosunku pracy. Wniosek powyższy nie budzi wątpliwości w przypadku pracownika, z którym sam pracodawca zawarł umowę cywilnoprawną w sytuacji określonej w art. 8 ust. 2a. W takim przypadku, uznanie pracodawcy za płatnika składek jest oczywiste i zgodne z ogólną zasadą, wynikającą z ustawy systemowej, że płatnikiem składek jest podmiot będący stroną stosunku uzasadniającego objęcie obowiązkiem ubezpieczenia - pracodawca, zleceniodawca. Takie rozwiązanie wydaje się również uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Przemawiają za nim argumenty już wyżej podniesione, a ponadto to, że obowiązki płatnika powinny obciążać podmiot, na rzecz którego praca w ramach umowy cywilnoprawnej jest faktycznie świadczona i który w związku z tym uzyskuje jej rezultaty, unikając obciążeń i obowiązków wynikających z przepisów prawa pracy. Należy też wziąć pod uwagę, że wskazanej w art. 18 ust. 1a operacji uwzględnienia w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy przychodu uzyskiwanego z tytułu umowy cywilnoprawnej nie jest w stanie wykonać osoba trzecia, będąca zamawiającym (zlecającym)

w umowie cywilnoprawnej zawartej z pracownikiem. Teoretycznie może ona nawet nie wiedzieć, że zleceniobiorca (przyjmujący zamówienie) jest pracownikiem podmiotu, dla którego świadczy usługi (wykonuje dzieło) w ramach własnej umowy. Wobec tego należy przyjąć, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

Sąd I instancji podzielił stanowisko organu rentowego zawarte w zaskarżonych decyzjach, zdaniem którego, skoro zainteresowani pozostawali w stosunku pracy z Zakładem (...) Sp. z o.o. w G. i wykonywali na rzecz tej spółki pracę w ramach umowy zlecenia z (...) Sp. J. w D., to konsekwencją takiego uznania jest ustalenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społecznie i ubezpieczenie zdrowotne stanowi sumę przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu umowy o pracę i umowy zlecenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznając odwołania za bezzasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w punkcie drugim wyroku na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 6 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Apelację od wyroku wniósł płatnik składek - Zakład (...) Sp. z o.o. w G..

Apelujący, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie, w jakim oddalono odwołanie od decyzji nr (...), wydanej w sprawie zainteresowanego A. M. (1) oraz decyzji nr (...), wydanej w sprawie zainteresowanego M. M. (1), zarzucił mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały lub mogły mieć wpływ na treść wyroku, a to:

- art. 217 k.p.c., poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania zainteresowanego A. M. (1), pomimo prawidłowego zgłoszenia dowodu przez powoda, jego istotności dla sprawy oraz istnienia niewyjaśnionych okoliczności, które mogły zostać wyjaśnione jedynie w drodze przeprowadzenia tego dowodu,

- art. 233 k.p.c. w związku z dokonaniem przez Sąd ustaleń faktycznych sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego,

a to poprzez ustalenie w oparciu o treść umów zleceń zawartych pomiędzy zainteresowanym A. M. (1), a (...) Sp. J., iż praca była wykonywana na rzecz powoda, podczas, gdy umowy zlecenia nie zawierają żadnych postanowień w tym zakresie i w związku z tym, nie mogą stanowić podstawy ustaleń w tym zakresie,

- art. 233 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i sformułowanie na podstawie dowodów z przesłuchania świadków i przedstawiciela (...) Sp. J. wniosków z tych zeznań niewynikających, a to, że zainteresowany A. M. (1) na podstawie zawartych umów zleceń wykonywał te same czynności, co na podstawie umów o pracę i na tym samym stanowisku, co na podstawie umowy o pracę zawartej z powodem i na jego rzecz,

- art. 233 k.p.c. w związku z dokonaniem przez Sąd ustaleń faktycznych, sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego,

a to poprzez uznanie, iż praca świadczona była na rzecz powoda, gdyż to powód odnosił korzyść z wykonanej pracy, tj. korzystał z finalnego efektu prac, podczas, gdy z zebranego materiału dowodowego wynika,

iż powód jest jedynie poddostawcą dla innych odbiorców i to oni korzystają finalnie z pracy zainteresowanych, a z pracy powoda korzystał również (...) Sp. J.,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej zwanej ustawą), poprzez jego zastosowanie i ustalenie podstawy wymiaru składek u powoda dla ubezpieczonego, z uwzględnieniem przychodu uzyskanego przez niego z tytułu umów zlecenia zawartych z płatnikiem (...) Sp. J., pomimo, iż w sprawie nie zaistniały przesłanki do stosowania przedmiotowego przepisu,

- art. 8 ust. 2a ustawy, poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, iż definiuje on płatnika składek na ubezpieczenie społeczne za osobę wykonującą pracę na podstawie umowy zlecenia, jeżeli zawarła ją z osobą trzecią i w jej ramach wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, pomimo, iż definicja legalna płatnika zawarta jest w art. 4 pkt 2 lit. a, a rola tego przepisu sprowadza się jedynie do objęcia takiej osoby, która świadczy pracę w ramach umowy zlecenia na rzecz pracodawcy, ubezpieczeniami społecznymi w zakresie właściwym dla osoby pozostającej w stosunku pracy,

- art. 4 ustawy, poprzez jego niezastosowanie, pomimo, iż z jego treści jednoznacznie wynika, że płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne za osobę wykonującą umowę zlecenia jest podmiot pozostający z nią w stosunku prawnym, uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniem,

- art. 17 ust. 1 ustawy oraz art. 17 ust. 2 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy, poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że podmiotem zobowiązanym do obliczenia, w tym także części składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe finansowane przez ubezpieczonego, potrącenia ich ze środków ubezpieczonego, a następnie przekazania składek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz z częścią finansowaną przez płatnika, za zleceniobiorcę może być podmiot trzeci, tj. podmiot niepozostający z ubezpieczonym w stosunku prawnym, uzasadniającym wypłatę wynagrodzenia i objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi, a zatem podmiot inny, niż zleceniodawca,

- art. 17 ust. 1 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a w zw. z art. 8 ust. 2a ustawy, poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że art. 8 ust. 2a ustawy wyłącza stosowanie art. 17 ust. 1 ustawy w zw. z art. 4 pkt 2 lit. a ustawy i wprowadza wyjątek od ogólnej reguły, iż płatnikiem składek jest podmiot pozostający w więzi prawnej z ubezpieczonym, a zatem de facto wprowadza zwolnienie zleceniodawcy z obowiązków płatnika składek, w tym naliczania, odprowadzania i ponoszenia kosztów składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, pomimo, iż rola przepisu art. 8 ust. 2a ustawy sprowadza się wyłącznie do przywrócenia obowiązku opłacania składek za osobę uznaną w rozumieniu tego przepisu za pracownika, art. 8 ust. 2a ustawy niweczy istniejący pomiędzy zleceniodawcą, a zleceniobiorcą stosunek prawny, uzasadniający objęcie ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym i nakazuje traktować go, jako nieistniejący,

- art. 18 ust. 1 ustawy w zw. z art. 18 ust. 1 a ustawy w zw. z art. 8 ust. 2a ustawy oraz art. 4 pkt 2 lit. a ustawy oraz art. 17 ust. 1 ustawy oraz art. 4 pkt 9 ustawy, poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że w podstawie wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne pracownika pracodawca ma obowiązek uwzględnić jego przychód z tytułu umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią, jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje on pracę na rzecz pracodawcy, pomimo, iż tego rodzaju przychód nie został przez pracodawcę wypłacony, ani postawiony do dyspozycji pracownika i pracodawca nie jest stroną umowy cywilnoprawnej,

- art. 734 i nast. k.c. w zw. z art. 8 ust. 2a ustawy, poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że dla celów ubezpieczeń społecznych podmiot gospodarczy zawierający umowę zlecenia z osobą fizyczną

nie korzysta z rezultatów pracy, nie osiąga korzyści ekonomicznych i nie jest finalnym odbiorcą zlecenia, jeżeli zleceniobiorca jest pracownikiem podmiotu, z którym zleceniodawca zawarł umowę współpracy lub inną,

- art. 16 ust. 1 pkt 4, ust. 1 b oraz ust. 2 ustawy, poprzez ich niezastosowanie

i w związku z tym przyjęcie, że zleceniobiorcy wykonujący w ramach umowy zlecenia zawartej z osobą trzecią prace na rzecz swojego pracodawcy, nie finansują z własnych środków swoich części składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe, ponieważ w sytuacji uznania za płatnika pracodawcy (w miejsce zleceniodawcy), nie istnieje wypłacony lub postawiony do dyspozycji ubezpieczonego przychód, z którego pracodawca miałby faktyczną i prawną możliwość potrącenia należnych od ubezpieczonego składek,

- art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy w zw. z art. 22 § 1 k.p., poprzez ich niezastosowanie

i przyjęcie, że ubezpieczony w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) Sp. J. wykonywał pracę na rzecz odwołującego i był jego pracownikiem, w sytuacji, gdy ubezpieczony był pracownikiem podmiotu, z którym pozostawał w stosunku prawnym, tj. (...) Sp. J. i na podstawie zawartej umowy świadczył pracę na jego rzecz i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie przez niego wskazanym, podlegając jego bieżącym poleceniom w zakresie czynności, które wynikały z treści zawartej umowy.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołań w całości i zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z. na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy pozostawieniu temuż Sądowi rozstrzygnięcia

w przedmiocie kosztów procesu.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że Sąd I instancji całkowicie pominął okoliczności związane z oceną charakteru prawnego umowy zlecenia zawartej pomiędzy zainteresowanymi pracownikami, a (...) Sp. J. i możliwość uznania jej za umowę o pracę. Konstytutywne cechy stosunku pracy przewidziane

w art. 22 Kodeksu pracy, odróżniające go od innych stosunków prawnych, to: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie, wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia (Komentarz do art. 22 Kodeksu pracy Monika Tomaszewska).

Nadto, z umowy o współpracy zawartej pomiędzy powodem, a (...) Sp. J. wynika, że zleceniodawca zapewnił nadzór i kierownictwo nad zleceniobiorcami. Żaden przepis nie wymaga osobistego kierownictwa pracodawcy i żaden przepis nie zakazuje powierzenia takiego kierownictwa osobie trzeciej. Przebieg współpracy pomiędzy stronami

wskazuje również, że odpowiedzialność za wykonanie usługi, a więc ryzyko

związane z zatrudnieniem ponosił zleceniodawca, czyli (...) Sp. J.

O niepracowniczym charakterze pracy nie może świadczyć również fakt wykonywania pracy przy użyciu narzędzi nienależących do zleceniodawcy, jak i jej wykonywania

na terenie innego przedsiębiorstwa.

Apelujący zarzucił, że Sąd I instancji pominął dowód z przesłuchania zainteresowanego A. M. (1), a w ocenie powoda, był to jedyny dowód, który mógł w sposób jednoznaczny wyjaśnić zarówno okoliczności pozwalające na rozstrzygnięcie pracowniczego charakteru pracy na podstawie umów zleceń,

jak i - co ważniejsze - istnienia przesłanek zastosowania art. 8 ust. 2a. Przeprowadzone dowody z przesłuchania świadków wskazywały na ogóle zasady współpracy pomiędzy (...) Sp. J., a powodem, ale w żaden sposób nie odnoszą się wprost

do sytuacji zainteresowanego pracownika i nie pozwalają na dokonanie takiej oceny. Pomijając dowód z przesłuchania zainteresowanych, Sąd pozostawił również

nerozstrzygniętymi okoliczności związane z miejscem pracy zainteresowanego,

co szczególnie uwzględniając bezsporną w sprawie okoliczność, iż identyczną umową (...) Sp. J. był związany z inną spółką z siedzibą przy ul. (...), jest istotną wadą postępowania.

Skarżący zakwestionował ustalenia faktyczne Sądu I instancji dotyczące ustalenia, na czyją rzecz praca przez zainteresowanych pracowników była wykonywana, kto uzyskuje rezultaty tejże pracy, co jest podstawową przesłanką stosowania art. 8 ust. 2a. Sąd pominął fakt, że powód jest jedynie poddostawcą swoich kontrahentów, a nie producentem finalnym. Z tej perspektywy, z pracy zainteresowanych pracowników korzysta zarówno (...) Sp. J., jak i powód oraz jego kontrahenci i końcowi odbiorcy wyprodukowanych towarów. Każdy z tych podmiotów może być płatnikiem składek w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wskazując na definicję płatnika składek zawartą w art. 4 ustawy, skarżący podkreślił, że płatnikiem składek jest zawsze podmiot wypłacający wynagrodzenie. Przepisy w tym zakresie nie przewidują wyjątku i wyjątkiem takim nie jest art. 18 ust. 1a ustawy, który nakazuje w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 8

ust. 2a ustawy uwzględnienie w podstawie wymiaru składek przychodu z tytułu umowy zlecenia (lub dzieła). Zdaniem skarżącego, dokonując wykładni art. 8 ust. 2a

i art. 18 ust. 1a ustawy przepisów, zgodnie z wykładnią celowościową oraz przyjmując argumenty racjonalnego ustawodawcy, uznać należy, iż jedynym celem wprowadzenia przepisu art. 18 ust. 1a ustawy było rozwiązanie problemu związanego

z odprowadzaniem składek z tytułu umów zlecenia zawartych z własnym pracodawcą, a nie modyfikacja podstawowych zasad stosowania ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i nakładanie na pracodawcę obowiązków bez wyposażenia go w środki pozwalające na jego realizację.

Nadto apelujący wskazał, że nie sposób zgodzić się z obciążeniem pracodawcy dodatkowymi nieprzewidzianymi w przepisach prawa obowiązkami, a z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku umów zleceń zawartych przez pracownika

z podmiotami trzecimi. Przyjmując zasady wynikające z art. 4 ustawy, w przypadku zajścia przesłanek z art. 8 ust. 2a, płatnikiem składek winien zostać uznany zleceniodawca, a nie pracodawca, chyba, że jest to jeden podmiot. W konsekwencji,

z mocy art. 17 ustawy obowiązek obliczenia i odprowadzenia składek winien spoczywać na zleceniodawcy.

Zwrócono także uwagę, iż realizacja obowiązków płatnika wynikających

z ustawy - w zakresie niezwiązanym ze stosowaniem art. 8 ust. 2a w zakresie dotyczącym umów z podmiotem trzecim - jest oparta o wiedzę i informacje posiadane przez płatnika w związku ze stosunkiem prawnym, z którego wynika obowiązek odprowadzenia składek. Dotyczy to również posiadanych informacji o przychodach,

w oparciu o które należy wyliczyć wysokość składek. Wyjątek od tych zasad dotyczy tylko i wyłącznie stosowania art. 8 ust. 2a w zakresie umów zawartych przez pracownika z podmiotem trzecim i wynika z przyjętej wykładni tego przepisu.

W takiej bowiem sytuacji, płatnik nie zna ani treści umowy zawartej przez pracownika z podmiotem trzecim, ani wysokości osiąganego przez pracownika przychodu. Nadto, żaden przepis nie daje pracodawcy prawa do żądania tych informacji od pracownika czy podmiotu trzeciego.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy, podzielając stanowisko Sądu

I instancji, wniósł o jej oddalenie, jako bezzasadnej oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych, starannych ustaleń faktycznych

w niniejszej sprawie oraz wywiódł logiczne i znajdujące oparcie w prawie materialnym wnioski.

Niesłusznie zarzucała apelująca Spółka sprzeczność istotnych ustaleń Sądu Okręgowego z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym i naruszenie

art. 233 k.p.c. Przepis ten nakazuje sądowi dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Zarzut naruszenia tego przepisu tylko wtedy może być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki, z zasadami wiedzy, bądź z doświadczeniem życiowym. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału zachodzi bowiem jedynie wtedy, gdy powstaje dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym

w sprawie, a konkluzją, do jakiej dochodzi sąd na jego podstawie. Jeżeli natomiast sąd z określonego materiału dowodowego wyprowadza wnioski logicznie poprawne

i zgodne z doświadczeniem życiowym, ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak Sąd Najwyższy w wyroku

z 27 września 2002 roku, sygn. akt II CKN 817/00 LEX nr 56906).

Także rozstrzygnięcie i rozważania, przedstawione na jego uzasadnienie, nie budzą wątpliwości Sądu Apelacyjnego, dlatego w całości przyjmuje je

za swoje, bowiem Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób odpowiadający wymogom art. 328 § 2 k.p.c. ustalił fakty, które uznał za udowodnione, wskazał dowody, na których się oparł i przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnił podstawę prawną wyroku

z przytoczeniem przepisów prawa. Również nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy przepisu art. 217 k.p.c., poprzez pominięcie dowodu

z przesłuchania zainteresowanego A. M. (1).

W tym miejscu, wskazując na charakter dowodu z przesłuchania stron, należy przypomnieć, że strony procesowe, obok swej zasadniczej funkcji w postępowaniu cywilnym, mogą w określonych przypadkach (posiłkowo) odgrywać rolę źródła dowodu w sferze dowodowej. Bezpośrednie oddziaływanie za pomocą swego stanowiska w przedmiocie faktów na przekonanie sędziego możliwe jest wyłącznie

w fazie przesłuchania stron. Zgodnie z art. 299 k.p.c., przeprowadzenie dowodu

z przesłuchania stron dopuszczalne jest wyjątkowo, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące okazały się niewystarczające do wyjaśnienia okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

W niniejszej sprawie Sąd przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe. Swoje ustalenia oparł o zeznania świadków bezpośrednio zaangażowanych w realizację Porozumienia łączącego Zakład (...) ze spółką (...) oraz przesłuchanie stron (zainteresowanych): A. M. (2) i M. M. (1). Wszystkie te dowody nie pozwalały

na poczynienie odmiennych ustaleń, niż te, jakich dokonał Sąd Okręgowy. Tak więc, nie było koniecznym skorzystanie z posiłkowego dowodu, jakim było przesłuchanie zainteresowanego A. M. (1). Ponadto odwołujący nie przedstawiła żadnego przeciwdowodu, pozwalającego na poczynienie odmiennych ustaleń w tym zakresie.

Sąd Okręgowy nie naruszył zasad logicznego rozumowania i wnioskowania zgodnego z zasadami doświadczenia życiowego, ustalając, iż w okresie objętym skarżonymi decyzjami zainteresowany (...) Sp. J. w D. zawarł z zainteresowanymi umowy zlecenia. Nadto, zainteresowani pozostawali

w stosunku pracy z Zakładem (...) Sp. z o.o.

w G. i wykonywali na rzecz tej spółki pracę w ramach umowy zlecenia

z (...) Sp. J.

Pozostaje w sprawie bezspornym, iż zainteresowani, pozostając w zatrudnieniu zarówno w Zakładzie (...), jak i w spółce (...), wykonywali ten sam zakres obowiązków, w tym samym miejscu pracy. Różnica w zatrudnieniu pomiędzy tymi dwoma stosunkami prawnymi wynikała jedynie

z faktu, że praca świadczona na rzecz Zakładu (...) odbywała się w normalnych godzinach pracy, natomiast praca wykonywana w ramach umowy zlecenia odbywała się w nadgodzinach i w dniach świątecznych. Faktycznie zaś różnicowanie tych dwóch stosunków prawnych było uwidocznione jedynie w dokumentacji płacowej zainteresowanego, albowiem godziny pracy ponadwymiarowej były wykazywane, jako praca świadczona w ramach umowy zlecenia zawartej z (...) Sp. J.

Z tych względów, również w ocenie Sądu Apelacyjnego, zebrany w sprawie materiał dowodowy daje pełne podstawy do ustalenia, iż zainteresowani

- pracownicy Zakładu (...) Sp. z o.o. w G., podlegali obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu, jako pracownicy u płatnika składek Zakładu (...)

Sp. z o.o. z tytułu umów zlecenia zawartych z (...) Sp. J. i w konsekwencji, podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne stanowi sumę przychodów uzyskiwanych przez zainteresowanych z tytułu umowy o pracę i umowy zlecenia.

Z uwagi na powyższe, zarzuty apelacji dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego, uznać należy za chybione.

W konsekwencji, nie zachodzi także podnoszony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego, a przedstawiona w opozycji do Sądu Okręgowego własna wykładnia wskazanych w apelacji przepisów przez Zakład (...), nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wprowadził wyjątek od reguły przyjętej w jej art. 9 ust. 1, że umowa zlecenia jest zwolniona z obowiązku ubezpieczenia społecznego, w sytuacji, gdy występuje u tej samej osoby obok umowy o pracę. Przepis ten został wprowadzony z dniem 30 grudnia 1999 roku (ustawą z dnia 23 grudnia 1999 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

Dz. U. Nr 110 z 1999r., poz. 1256), po to, aby wyeliminować sytuacje, gdy w ramach umowy cywilnoprawnej ubezpieczony wykonywałby te same obowiązki, które świadczył w ramach umowy o pracę, wskutek czego, pracodawca nie musiałby zatrudniać pracownika w większym wymiarze czasu pracy lub w godzinach nadliczbowych i odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne od wyższego wynagrodzenia.

Stosownie do art. 18 ust. 1a omawianej ustawy, w stosunku do ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy zlecenia (świadczenia usług) jest zatem pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach tej umowy zawartej z osobą trzecią (tak: uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 roku, sygn. akt II UZP 6/09, LEX nr 514221 i wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2010 roku, sygn. akt I UK 259/09, LEX nr 585727).

W świetle cytowanej już uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 roku, przesłanką decydującą o uznaniu za pracownika osoby świadczącej w ramach umowy zlecenia pracę na rzecz swojego pracodawcy jest to, że w ramach takiej umowy, wykonuje faktycznie pracę dla swojego pracodawcy (uzyskuje on rezultaty jej pracy). Użyty w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej zwrot „działać na rzecz” użyty został

w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie „na czyjąś rzecz” może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu

jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). Również wykonujący zlecenie „działa na rzecz zleceniodawcy”

(art. 734 i nast. k.c.). W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Podkreślić należy, że hipotezą normy prawnej, wynikającej z art. 8

ust. 2a ustawy systemowej, objęte są dwa rodzaje relacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami. Pierwszą jest sytuacja, gdy oba stosunki (pracowniczy i cywilnoprawny) dotyczą tych samych podmiotów, jednocześnie występujących wobec siebie w roli pracodawcy - zleceniodawcy i pracownika - zleceniobiorcy, drugą zaś sytuacja, gdy na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek cywilnoprawny między pracownikiem i osobą trzecią, na podstawie którego pracownik wykonuje pracę

na rzecz pracodawcy (zleceniobiorcy, itp.) w ramach łączącej pracodawcę z ową osobą trzecią (zleceniodawcą i inną w rozumieniu prawa cywilnego) umownej więzi prawnej. W tym ostatnim przypadku, to w istocie pracodawca jest rzeczywistym beneficjentem pracy świadczonej przez pracownika-zleceniobiorcę, bez względu na to, czy w trakcie jej wykonywania pracownik pozostawał pod faktycznym kierownictwem pracodawcy i czy korzystał z jego majątku.

Trudnym, a wręcz niemożliwym staje się przyjęcie za apelującym,

że zainteresowani zawarli ze spółką (...) umowę o pracę w rozumieniu

art. 22 k.p. Przede wszystkim przeczy temu sama nazwa umowy, określona jako umowa zlecenia, a nadto, jak i przede wszystkim, uniemożliwiają przyjęcie powyższej hipotezy wszystkie aspekty przedmiotowej umowy, związane z:

- rodzajem pracy, która była tożsama z pracą wykonywaną na rzecz Zakładu (...),

- miejscem pracy, która była świadczona na terenie Zakładu (...),

- nadzorem, sprawowanym przez pracowników Zakładu (...),

- sposobem zapłaty wynagrodzenia, które początkowo było płacone przez spółkę (...), by następnie, powiększone o marżę, było zwracane spółce (...) przez Zakład (...).

Powyższe uniemożliwia uznanie, że praca wykonywana przez zainteresowanych,

w tym samym miejscu świadczona była na rzecz dwóch pracodawców w ramach dwóch odrębnych stosunków pracy.

W niniejszej sprawie zaistniała natomiast sytuacja, w której zainteresowani wykonywali pracę wyłącznie na rzecz Zakładu (...), a realizacja umowy zlecenia była widoczna jedynie w dokumentacji płacowej zainteresowanych, stanowiącej swoiste przemieszczenie należności z tego tytułu pomiędzy apelującą,

a spółką (...), które w rzeczywistości i tak doprowadzało niespornie

do faktu, że Zakład (...) płacił zainteresowanym za wykonaną przez nich pracę, w ramach umowy zlecenia. Następowo to wskutek zwrotu spółce (...) wynagrodzeń wypłaconych zainteresowanym z tytułu umów zlecenia przez spółkę (...), dodatkowo powiększonych o marżę dla spółki (...), należną za pośredniczenie w tym procedurze, który miał niewątpliwie na celu uniknięcie m.in. opłacania składek na ubezpieczenia z tytułu należności wypłaconych z umowy zlecenia.

Nie można nie zauważyć, że praca zainteresowanych na podstawie umów zlecenia zawartych z (...) Sp. J. zapewniała Zakładowi (...) realizację wszelkich zleceń zainteresowanym prac,

bez konieczności wypłacania dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, jak i w święta.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chodzi o jeden, szeroko ujęty pracowniczy tytuł obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z tą regulacją korespondują unormowania zawarte w art. 18 ust. 1a

i w art. 20 ust. 1 tej ustawy, w których nakazano uwzględnienie w postawie wymiaru składek osób w nim wymienionych również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez tych pracowników z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile prace w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a tej ustawy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 maja 2014 roku, II UK 442/13, LEX nr 1478022; z dnia 4 czerwca 2014 roku, II UK 447/13, LEX nr 1480061; z dnia 23 maja 2014 roku, II UK 445/13,

LEX nr 1475168; z dnia 18 marca 2014 roku, II UK 449/13, LEX nr 1451362).

Nie istnieje zatem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Mając powyższe na uwadze, zaistniałe w sprawie okoliczności niewątpliwie wyczerpują dyspozycję art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 roku

o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 121) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008r. Nr 164. poz. 1027 ze zm.).

Tym samym apelacja, jako pozbawiona podstaw prawnych, z mocy art. 385 k.p.c., musiała zostać oddalona.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 6 pkt 1, 2 i 4 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490 j.t.).

/-/SSO del. M.Pierzycka-Pająk /-/SSA M.Małek-Bujak /-/SSA J.Ansion

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

JR